

Bir yatırım kararı alınmadan önce, yatırım yapılacak olan ülkenin mevcut ekonomik durumu detaylı şekilde incelenmeli daha sonra yatırım kararı verilmelidir. Bir ülke ekonomisi analiz edilirken makroekonomik göstergeler kullanılır.

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYİH)

Gayrisafi yurt içi hasıla (GSYİH), bir ülke ekonomisinde, belirli bir dönem içerisinde üretilen mal ve hizmetlerin toplam değerine denir. GSYİH her 3 ayda bir hesaplanır ve TÜİK tarafından açıklanır. $Y=I+C+G+NX$ formülü ile bulunur. I yatırımı, C tüketimi, G kamu harcamalarını, NX dış ticaret açık/fazlasını gösterir.

Büyüme

Ülke ekonomisinde üretilen mal ve hizmetlerin toplam değerindeki artışa da büyüme denir. Fiyat değişimlerinden arındırılarak açıklanan büyümeye reel büyüme, fiyat artışları da dahil edilerek hesaplanan büyümeye ise nominal büyüme denir. Örneğin bir ekonomide 1 yıl içerisinde 10 adet araç üretilmiş ve bu araçların her birinin değeri 100.000 TL ise GSYİH 1.000.000 TL olur. Bir sonraki yıl toplam üretilen araç adedi değişmez ancak araç fiyatı 110.000 TL'ye çıkarsa ekonomi nominal olarak %10 büyümüş olmasına rağmen reel olarak büyüme sağlamamıştır. Büyüme bir hükümetin en öncü hedefidir. Borsadaki fiyatlamalar üzerinde de büyüme beklentisi oldukça etkilidir. Büyüme beklentisinin düştüğü dönemlerde borsa performansı zayıf olurken, yüksek büyüme beklentisi oluştuğunda borsalar ralli yapar.

İşsizlik

Bir ekonomide iş gücüne katılanlar içerisinde işsiz olanları belirten orana işsizlik oranı denir. İş gücü, halihazırda çalışanlar ve aktif olarak iş arayanlardan oluşur. Yani herhangi bir işe sahip olmamasına rağmen iş aramayan kişiler işsiz olarak değerlendirilmez. Bu yüzden açıklanan işsizlik oranı gerçek işsizliğin daha altındadır. Büyüme verisi ile işsizlik verisi ters orantılıdır. Büyümenin yüksek olduğu dönemlerde işsizlik düşerken, ülkenin küçüldüğü dönemlerde işsizlik yükselir.

Tüketici Enflasyonu (TÜFE)

Tüketici fiyatları genel düzeyindeki yükselmeye denir. Her ayın ilk haftasında TÜİK tarafından açıklanır. TÜFE bir sepet üzerinden hesaplanır. Enflasyon sepeti tüketicilerin kullandıkları mal ve hizmetlerin ağırlıklandırılmasıyla oluşturulur ve bu sepetteki ürünlerin toplam fiyatının artışı enflasyon olarak adlandırılır. Bu sepetteki ağırlıklandırmalar dönem dönem değişir. En büyük ağırlık gıda ve alkolsüz içeceklerde olurken ulaştırma ve konut bunu takip eder. Büyüme, ekonomik talebi canlandırdığı için enflasyonu yükselten etkenlerden biridir. Ancak büyümenin zayıf seyrettiği dönemlerde de enflasyon yüksek seyredebilir. Üretimi ithalata bağımlı ülkelerde döviz kurunun yükselmesi ile maliyetlerin artışı sonucu enflasyon oluşabilir. Türkiye'deki yüksek enflasyonun arkasında maliyet etkisi vardır.

Üretici Enflasyonu (ÜFE)

Üretici fiyatları genel düzeyindeki yükselmeye denir. TÜFE verisiyle birlikte açıklanır. Üreticilerin kullandığı ürünlerden oluşturulan bir sepetteki fiyat değişimleri ile hesaplanır. Döviz kurundaki değişimlere hassasiyeti daha

yüksektir. Üretici enflasyonu önümüzdeki aylara ilişkin TÜFE verisi için öncü göstergedir. Üretici fiyatlarının tüketici fiyatlarından hızlı yükselmesi, bu fiyat değişimlerinin önümüzdeki dönemde tüketiciye yansıtılacağı beklentisini yanında getirir.

Cari İşlemler Dengesi

Mal ve hizmet ihracatından elde edilen gelir ile mal ve hizmet ithalatından oluşan gider arasındaki farka cari transferlerin eklenmesi ya da çıkarılmasıyla ortaya çıkan değere cari işlemler dengesi denir. Aylık olarak açıklanır ve bu rakam negatif ise cari açık, pozitif ise cari fazla olarak adlandırılır. Türkiye uzun yıllardır cari açık veren ülkeler içerisinde yer almaktadır. Türkiye'nin üretimi dışarıdan alınan ara mamül ve ithal edilen enerjiye bağlı olduğundan cari açık ile büyüme verisi doğru orantılı seyrederek. Yani büyüme, potansiyelinin üzerine çıktığında cari açık da yükselir. Cari açığın yüksek olması dış finansman ihtiyacı doğurduğundan elbette kırılganlık seviyesini artırır ancak büyümeyi de beraberinde getirir. Cari açık GSYİH ile oranlandığında daha anlamlı bir veri olur.

Bütçe Dengesi

Kamu kesimi gelirleri ile giderleri arasındaki farka bütçe dengesi denir. Bu hesaplama sonucu çıkan rakam negatif ise bütçe açığı, pozitif ise bütçe fazlası olarak adlandırılır. Bütçe dengesi aylık olarak açıklanır ve cari dengede olduğu gibi eğer bütçe açık veriyorsa bu bir dış finansman ihtiyacı doğuracak ve kırılganlığı artıracaktır. Bütçe dengesi GSYİH'ye oranlanarak değerlendirilir. Hem cari açık hem bütçe açığı verilmesine çifte açık denir.

Sanayi Üretimi

Sanayi Üretim Endeksi aylık olarak açıklanır ve sanayi üretiminin önceki yılın aynı ayına ve bir önceki aya göre performansını gösterir. Alt sektörler göre ağırlıklandırılarak açıklanır. Sanayi üretimi büyüme ve işsizlik verileri için öncü gösterge olarak kabul edilir. Borsada işlem gören sanayi şirketleri için önemli bir veridir. Bu veri ile birlikte sanayinin alt sektörlerine ilişkin sanayi üretim rakamları da açıklanır.

İmalat PMI

PMI (Purchasing Managers Index) satın alma müdürleri endeksidir. Aylık olarak açıklanır ve şirketlerin satın alma yöneticilerinin mal ve hizmet satın alma eğilimlerini ölçer. Bir imalat şirketinin üretim yapması için başka şirketlerden hammadde ya da ara mamül tedarik etme ihtiyacı olduğundan, satın alma eğilimi, büyüme için öncü göstergelerden biri olarak kabul edilir. PMI verisinin yüksek seyrettiği çeyreğe ilişkin büyüme verisi de yüksek gelir. Açıklanan PMI rakamının 50'den büyük olması ekonomik büyümeye, rakamın 50'den küçük ise ekonomik daralmaya işaret eder.

Tüketici Güven Endeksi

Tüketicilerin kısa vadeli dönemde ekonomiye olan güvenini ölçmek amacıyla oluşturulan endekstir ve aylık olarak açıklanır. Tüketicilerin, mevcut ve kısa vadeli ekonomi hakkındaki düşüncelerini ve belirli ürünleri yakın zamanda satın alıp almayacağını sorgulayan anketler ile hesaplanır. Büyüme verisi için öncü göstergelerden biridir. Tüketici

güveninin yükselmesi yakın dönemde harcamalarda artış beklentisi oluşturur. Şirketler yatırım kararı alırken tüketici güven endeksinde önem verirler.

Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum, istatistikî şekil ve bilgiler hazırlandığı tarih itibari ile mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Sunulan bilgilerin doğruluğu ve bunların yatırım kararlarına uygunluğu tarafımızca garanti edilmemektedir. Bu bilgiler belli bir getirinin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir. Alım satım kararını destekleyebilecek yeterli bilgiler burada bulunmayabilir. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu nedenle bu sayfalarda yer alan bilgilerdeki hatalardan, eksikliklerden ya da bu bilgilere dayanılarak yapılan işlemlerden, yorum ve bilgilerin kullanılmasından doğacak her türlü maddi/manevi zararlardan ve her ne şekilde olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan dolayı Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. ile bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri ve ortakları sorumlu tutulamaz. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir.